

Márton-nap / *Martinstag*/

Márton-napot mind a **népi kultúra**, mind a **keresztény** kalendárium jeles napként tartja számon.

A népi kultúrában november 11. gazdasági határnapnak számított, a félszilajon, vagyis a tavasztól ősziig legeltetett, télen pedig istállóban tartott állatok beterelésének hagyományos időpontja volt. Ilyenkor a pásztorok - kezükben vesszővel - végigjárták az állatok gazdáinak házait, köszöntőt mondtak, cserébe pedig ajándékokat kaptak.

A gazdasági szerepen túl népi hiedelmek is kötődtek az ünnephez: a disznóól tetejébe ágat szúrtak, hogy megvédjék az állatokat a pusztulástól, tavasszal pedig ugyanezzel az ággal terelték ki a malacokat. Az ünnep az őszi munkák (szüret, kukoricafosztás) lezárulásával induló és a Katalin-napig tartó kisfarsang idejére esett. Országszerte lakomákat és bálakat rendeztek, ilyenkor kóstolták meg először az újbort és vágták le a libákat, az úgynevezett "Márton-ludakat". A hiedelem úgy tartotta, "aki Márton-napján libát nem eszik, egész évben éhezik". Ezen a napon készítették a "marcipánt", emellett úgy tartották, hogy aki Magyarországon, Márton éjszakáján álmodik, boldog lesz.

Márton napjához számos időjóslás is fűződik: "Márton olykor fehér lovon jár" - tehát fel kell készülni a havazásra; ha pedig "Márton lúdja jégen áll, karácsonykor sárban botorkál", vagy "ha jókedvű Márton, kemény lesz a tél".

A **Márton-napi lámpás felvonulás** /német eredetű: Martinsumzug/ minden évben feleleveníti városunkban a legendát, miszerint Márton, a hadvezér, aki Római Birodalom Pannónia tartományának Savaria nevű városában (mai Szombathely) látta meg a napvilágot, egy galileai hideg tél során minden ruháját elajándékozta a szegényeknek, csupán a rajtalévő ruhadarabokat hagyta meg. Egyszer azonban egy koldusnak még a köpenye felét is odaadta. Másnap álmában Krisztust látta abban a köpenydarabban, amelyet a fázó koldusra terített. Ezután keresztelkedett meg, majd pap lett, később pedig püspökké választották. Szerénysége miatt nem akarta elvállalni a püspöki tisztséget, a libák közé bújt, ám a szárnyasok gágogásukkal elárulták. Így Márton nem kerülhette el a püspöki széket, a libák viszont árulásukért azóta is lakolnak: ezért eszünk Márton napján libasültet.

A **november 11-i** felvonuláson az iskolánkból is sok gyermek vett részt szüleikkel és tanítóikkal együtt. Vidáman énekeltük a dalainkat, majd előadtuk az iskola előtti színpadon az összeállításunkat németül és magyarul is azzal a mottóval, hogy „**A varázsszó: együttérzés!**”. Utána süteményosztás következett, amely minden gyermek örömére szolgált. Köszönjük a szervezőknek és a Diákönkormányzatunknak!

Gráczerné Szabó Erzsébet
némettanár
Ady E. Ált. Iskola és AMI.